

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 514/2017
22.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., улица ... бр. ... са боравком у ...,, кога заступа пуномоћник Срећко Копиловић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., које све заступа пуномоћник Петар Ђуровић, адвокат из ..., ради неоснованог обogaћења, вредност спора за сваког туженог по 6.267 USD у динарској противвредности, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1614/16 од 07.06.2016. године, у седници већа одржаној 22.02.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1614/16 од 07.06.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку 11 П 959/14 од 08.02.2016. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени и то сваки исплате по 6.267 USD у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке на дан исплате са домицилном каматом у динарској противвредности почев од 30.10.2005. године.

Побијаном другостепеном пресудом уважена је жалба тужиоца, па је првостепена пресуда преиначена тако што је усвојен тужбени захтев у погледу главног дуга и камате и тужени су обавезани да тужиоцу солидарно на име трошкова спора исплате укупан износ од 762.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су са ДД из ... санаследници покојног ЂЂ бившег из Оставилац је живео у ... и умро је 2001. године. Тестаментом пред сведоцима опозвао је своје раније тестаменте сачинивши нови и сву имовину оставио у наслеђе свом синовцу ДД из У току спора санаследника ради утврђивања неважности тестамена парница је окончана закључењем поравнања у предмету Р 957/93 од 24.12.1993. године по коме туженима припада 25% од заоставштине оставиоца, с тим да исплата буде извршена после продаје непокретности у ... (куће у ... и средства у банци) по одбитку пореза и накнаде трошкова пуномоћницима тужених. Тужени су закључили уговор о пуномоћству са овде тужиоцем по коме се он обавезује да им са свог рачуна после продаје непокретности исплати по 8,33% на њихове рачуне који су отворили у ... банци. Новац од уновчења непокретности је стављен на рачун банке у ... који је отворио тужилац. Он је дао налог да се са тог рачуна, на отворене рачуне тужених код ... банке, сваком исплати по 31.337,89 USD. Међутим, банка у ... је учинила грешку, па је свим туженима уместо долара исплатила по 31.337,89 евра. Вештачењем је утврђено да је свим туженима исплаћено више од уговореног по 6.267 USD. На захтев банке у ... и тужиоца да тужени мирним путем изврше враћање више плаћеног, тужени нису одговорили и спорне новчане суме су задржали.

Код таквог чињеничног стања првостепени суд сматра да је тужбени захтев у целини неоснован зато што тужени нису у материјално-правном односу са тужиоцем (нису пасивно легитимисани, нити је тужилац активно легитимисан за вођење ове парнице). Исплата није извршена из имовине пуномоћника, па није дошло ни до умањења његове имовине, те се нису стекли услови из члана 210. ЗОО за враћање датог.

Супротно, другостепени суд сматра да је на утврђено чињенично стање неправилно примењено материјално право када је тужбени захтев одбијен, јер је тужилац активно легитимисан за вођење ове парнице, а тужени су пасивно легитимисани. Наиме, по пуномоћју Ов ... од 05.09.2005. године тужени су овластили тужиоца да им на име наслеђа исплати тачно одређени износ по признаницама којем им је тужилац доставио по коме је одређена сума за сваког од тужених од 47.006,83 USA долара од чега сума од 15.568,94 USD представља хонорар пуномоћника – адвоката ЕЕ и адвоката ЖЖ, па сваком од тужених припада износ од 31.337,89 USD. Тужилац је дана 28.09.2005. године дао налог банци у ... да на рачуне сваког од тужених пренесе доларске суме од по 31.337,89 USD конвертованих у евре, што је банка учинила 30.09.2005. године. Вештачењем које није оспорено, утврђено је да је дошло до грешке у исплати и да је туженима исплаћено више за суму која представља предмет спора. С обзиром на неспорну чињеницу да је исплата извршена са рачуна у ... банци који је својина тужиоца (новчана средства су помешана) то другостепени суд сматра да су се стекли услови за повраћај датог по основу стицаја без основа (члан 210. став 2. ЗОО), те да тужилац има право на камату по члану 214. ЗОО почев од 30.09.2005. године јер су тужени несавесни стицаоци.

Становиште другостепеног суда је правилно.

Грешком трећег (банке у ..., односно ... банке) са рачуна тужиоца уместо доларске суме исплаћена је сума у еврима иако курс валута није био једнак. За курсну разлику тужени су се обогатили, а тужилац је осиромашео. Та исплата нема основ у споразуму (усменом или писменом), па су се стекли услови за враћање више датог по члану 210. став 2. ЗОО (исплата без основа). За стицање без основа без значаја је питање кривице исплатиоца или кривице странака. Битно је да на једној страни постоји обогаћење, а на другој страни осиромашење учесника једног материјалноправног односа.

У конкретном случају нису се стекли услови да тужени врше права задржавања по члану 286. ЗОО јер они нису повериоци доспелог потраживања у износу од 31.337,89 евра (они су повериоци доларске суме у истом износу). До закључења главне расправе нису доказали да је висина њиховог потраживања већа нити су против наследника са већинским уделом поднели тужбу ради утврђивања висине наследног дела. Тужилац није санаследник нити је легитимисан да се према њему утврђује наследни део у погледу висине (он је пуномоћник). Зато су неосновани ревизијски наводи у којима се истиче да су тужени имали право задржавања и да је суд по службеној дужности био дужан да утврђује висину наследних делова тужених (изражено у новцу). Питање обима заоставштине није предмет ове парнице. У конкретном случају расправљало се о томе да је банка (америчка и српска) поступала супротно налогу и исплатила туженима више од суме која је представљала предмет налога.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић